

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie :

Przewodniczący : SSA Andrzej Struzik

Sędziowie: SA Barbara Górczanowska

SA Robert Jurga (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2015 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

protestu Z. J. pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Wyborców L. W. (1)

z udziałem Komisarza Wyborczego w K. II, Przewodniczącego Gminnej Komisji Wyborczej w T.

w sprawie ważności II tury wyborów Wójta Gminy T.

na skutek zażalenia Komisarza Wyborczego K. II na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 10 lutego 2015 r., sygn. akt I Ns 620 /14

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że protest oddalić.

UZASADNIENIE

Z. J. – pełnomocnik wyborczy Komitetu Wyborczego Wyborców L. W. (1) złożyła protest wyborczy przeciwko ważności II tury wyborów Wójta Gminy T. przeprowadzonych w dniu 30 listopada 2014r. z powodu: dopuszczenia się przez kandydata na Wójta Gminy T. J. W. przestępstwa przeciwko wyborom mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania i wyniku wyborów tj. użycia podstępny celem nieprawidłowego sporządzenia listy głosujących, naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, mającego wpływ na wynik wyborów tj. oddanie w II turze wyborów Wójta Gminy T. przez osoby, które zgodnie ze stanem faktycznym i wymaganym stanem prawnym nie powinny uzyskać czynnego prawa wyborczego w wyborach Wójta Gminy T.. W oparciu o powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o: o unieważnienie II tury wyborów Wójta Gminy T. z dnia 30 listopada 2014r., nakazanie powtórzenia II tury wyborów Wójta Gminy T., nakazanie weryfikacji listy osób uprawnionych do głosowania /wpisanych do rejestru wyborców /w II turze wyborów Wójta Gminy T. pod kątem rzeczywistego miejsca zamieszkania, a także sporządzenia rejestru wyborców odpowiadającemu prawu, nakazanie przeprowadzenia w trybie art. 47 ust.2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych weryfikacji danych /miejsca stałego pobytu osoby objętej zgłoszeniem) zamieszczonych w zgłoszeniach pobytu stałego na terenie Gminy T. dokonanych w okresie od 9 września 2014 r. do 30 listopada 2014 r. oraz zgodności z prawem wykonanych przez organ Gminy czynności materialno-technicznych polegających na zameldowaniu, dopisaniu do rejestru wyborców, osób objętych powyższymi zgłoszeniami.

Uczestnik Przewodnicząca Gminnej Komisji Wyborczej w T. M. W. przyłączyła się do złożonego protestu.

Uczestnik Komisarz Wyborczy K. II nie zajął stanowiska w sprawie.

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2015r. Sąd Okręgowy w Kielcach orzekł o nieważności II tury wyborów Wójta Gminy T. przeprowadzonych w dniu 30 listopada 2014 r., o przeprowadzeniu ponownie II tury wyborów Wójta Gminy T. oraz o sporządzeniu ponownie rejestru wyborców Gminy T..

Podstawą postanowienia był następujący stan faktyczny i wywody prawne:

Wnioskodawczyni Z. J. jest pełnomocnikiem wyborczym komitetu wyborczego wyborców L. W. (1), który to komitet został utworzony w celu zgłaszania kandydatów na radnych w Gminie T. w wyborach samorządowych zarządzonych na dzień 16 listopada 2014r.

W wyborach tych na Wójta Gminy T. najwięcej głosów uzyskali kandydaci L. W. (1) 1136 co stanowi 35,68 % głosów i L. W. (2) 1029 co stanowi 32,32 % głosów .W uwagi na fakt, że żaden z kandydatów nie uzyskał ponad 50 % głosów została zarządzona II tura wyborów na dzień 30 listopada 2014r. W II turze wyborów najwięcej głosów uzyskał L. W. (2) 1641, zaś drugi kandydat na Wójta L. W. (1) uzyskał o 6 głosów mniej tj. 1635. W I turze wyborów na terenie Gminy T. uprawnionych do głosowania było 4695 osób natomiast w II turze 4738 tj. o 43 osoby więcej w tym : 3 osoby zameldowane na pobyt stały na terenie Gminy T. na podstawie art. 18 par 8 Kodeksu wyborczego, 2 osoby które do dnia 30 listopada 2014 r. ukończyły 18 lat i uzyskały czynne prawo wyborcze/art. 10 § 1 pkt 2,3,4, art. 18 par 1 Kodeksu wyborczego, 1 osoba obywatel Unii Europejskiej stale zamieszkały na terenie Gminy T. dopisany do części B rejestru wyborców na podstawie art.18 par 9 i art. 19 par 1 i art. 20 par 1 Kodeksu wyborczego, 32 osoby na podstawie złożonego wniosku do Urzędu Gminy o dopisanie do rejestru wyborców na podstawie art. 19 § 1, art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego tj. stałego zamieszkiwania na terenie Gminy T. bez zameldowania na pobyt stały, 4 osoby zostały wykreślone na skutek zgonu pomiędzy I a II turą wyborów, 10 osób które, które zostały wykreślone ze spisu wyborców przed I turą wyborów ze względu na ich dopisanie do spisu wyborców utworzonych w odrębnych obwodach głosowania /pobyt w szpitalu/, które ujęte zostały w spisie wyborców do II tury głosowania, 1 osoba została wymeldowana przed II turą wyborów.

Spośród 32 osób, które złożyły wnioski do Urzędu Gminy o dopisanie ich do rejestru wyborców na podstawie art. 19 § 1 i art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego i osoby te na podstawie wydanej decyzji Wójta Gminy zostały dopisane do rejestru w II turze wyborów co najmniej w dziewięciu przypadkach nie zamieszkują na stałe na obszarze Gminy T.. Przed drugą turą wyborów Wójta Gminy T. wnioski o dopisanie do rejestru wyborców złożyły 20 listopada 4 osoby, 21 listopada 1 osoba, 24 listopada 4 osoby, 26 listopada 12 osób i 27 listopada 11 osób, zaś decyzję o umieszczeniu tych osób w rejestrze wyborców wydano w dniu 25 listopada wobec 5 osób, 26 listopada wobec 16 osób i 28 listopada wobec 11 osób. Co do sześciu osób decyzja została wydana z naruszeniem art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego tj. bez sprawdzenia czy osoba składająca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze Gminy, opierając się wyłącznie na oświadczeniu właściciela danej nieruchomości, że taka osoba pod wskazanym adresem mieszka. W drugiej turze wyborów Wójta Gminy (...) osoby głosowały poprzez pełnomocników, /w pierwszej turze 40 wyborców/, w 12 przypadkach na drukach aktów pełnomocnictwa do głosowania nie umieszczono w lewym dolnym rogu urzędowej pieczęci Urzędu Gminy T.. W czterech przypadkach głosowanie odbyło się na podstawie nieważnego pełnomocnictwa.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioski zasługiwał na uwzględnienie. Zgodnie z przepisem art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Prawo wniesienia protestu przysługuje m.in. pełnomocnikowi wyborczemu (art. 82 § 5 kodeksu wyborczego). W przedmiotowej sprawie protest taki wniosła Z. J. pełnomocnik wyborczy Komitetu Wyborczego Wyborców L. W. (1). Stosownie zaś do treści art. 248 Kodeksu Karnego uregulowana jest odpowiedzialność karna za popełnienie przestępstwa polegającego na sporządzaniu listy kandydujących lub głosujących z pominięciem uprawnionych lub wpisaniem nieuprawnionych m.in. w związku z wyborami do organów samorządu terytorialnego ogólnie mówiąc za fałszowanie dokumentów wyborczych /art. 248 pkt 1 kk/. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że przed II turą wyborów na Wójta Gminy T. doszło do

nieprawidłowości polegających na ujęciu w rejestrze wyborców osób nieuprawnionych. Z materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie wynika, że co najmniej w 9 przypadkach brak było podstaw do umieszczenia tych osób w rejestrze wyborców albowiem na stałe nie zamieszkują na terenie Gminy T.. Świadkowie Z. S., która na stałe zamieszkuje w T. podobnie jak i A. K. (1) i S. K. wymienili J. K., E. K., którzy mieszkają w O. Św. A. K. (2), który jedynie jest widywany C. gdzie przyjeżdża do dziewczyny. Zarówno S. W. jak i Z. S. wymienili panią A. K. (3), która zamieszkuje na terenie O., zaś w T. przyjeżdża do pracy w szkole. A. K. (1) wskazała także A. S. (1), R. S., S. J., T. J., P. K. tj. osoby które nie zamieszkują na terenie Gminy T.. Świadek ten zna mieszkańców B. i z całą pewnością osoby jak wynika z jego zeznań nie zamieszkują na stałe w miejscowości B., a na terenie O.. O nieprawidłowościach tych tj. o umieszczaniu w rejestrze wyborców osób nieuprawnionych słyszała również przewodnicząca Gminnej Komisji Wyborczej w T., która przyłączyła się do wniesionego protestu. Świadkowie wymieniali jeszcze inne nazwiska osób, które nie figurują na liście przesłanej z Urzędu Gminy osób dopisanych do rejestru przed II turą wyborów, a prawdopodobnie dotyczyły osób wpisanych do rejestru przed I turą wyborów na podstawie domicylu, jednakże w żadnym przypadku na tamtym etapie nie było wdrożone postępowanie reklamacyjne /art. 22 Kodeksu wyborczego/. Również z załączonych do protestu oraz pisma z dnia 28 stycznia 2015r. oświadczeń stałych (...) sporządzonych na piśmie wynika, że powyższe osoby oraz dodatkowo A. F. (1), A. S. (2), A. F. (2) od wielu lat nie zamieszkują na terenie tej Gminy. Stosownie do art. 20 par 2 Kodeksu wyborczego Wójt przed wydaniem decyzji o wpisaniu danej osoby do rejestru wyborców jest obowiązany sprawdzić, czy osoba składająca wniosek o wpisanie do rejestru spełnia warunki stałego zamieszkiwania na obszarze Gminy. Tymczasem w 6 przypadkach spośród wymienionych 9 osób, na które wskazali świadkowie okoliczność ta nie była sprawdzona, a jedynie poprzestano na oświadczeniu właściciela posesji, że dana osoba zamieszkuje pod wskazanym adresem np. w miejscowości B. czy C..

Odnośnie zarzutów dotyczących nieprawidłowości w udzielaniu aktów pełnomocnictwa, ich nieważności i głosowaniu w wyborach przez pełnomocników to w ocenie Sądu Okręgowego w 5 przypadkach są one uzasadnione. Stosownie do przepisów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 28 lipca 2011r. w sprawie sporządzania aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast - § 9 ust.2 wyborca udzielając pełnomocnictwa składa podpis na przygotowanych projektach aktu pełnomocnictwa w obecności wójta lub innego upoważnionego pracownika urzędu gminy, o ile wola wyborcy została potwierdzona w sposób niebudzący wątpliwości ;wolę udzielenia pełnomocnictwa przez wyborcę niemogącego lub nieumiejącego złożyć podpisu stwierdza przez złożenie własnego podpisu wójt lub inny upoważniony pracownik urzędu gminy, o ile wola wyborcy została potwierdzona w sposób niebudzący wątpliwości /ust 3/. Wzór Aktu pełnomocnictwa został szczegółowo określony w wymienionym Rozporządzeniu i stanowi załącznik nr 12. W czterech przypadkach dotyczących głosowania przez pełnomocników, pełnomocnictwo jest w ocenie Sądu Okręgowego nieważne. Dotyczyło to głosowania w miejscowości C.. Z dokumentu pełnomocnictwa w tych przypadkach nie wynika aby wymienione osoby wyraziły wolę udzielenia pełnomocnictwa. Na akcie pełnomocnictwa bowiem nie ma podpisu mocodawcy, a w przypadku wyborcy niemogącego lub nieumiejącego pisać nie zaznaczono, że wyborca udzielił pełnomocnictwa w inny niebudzący sposób. W ocenie Sądu Okręgowego z treści dokumentu nie wynika zatem, że wyborca wyraził wolę udzielenia pełnomocnictwa. Oddanie głosu przez osobę trzecią bez ważnie udzielonego pełnomocnictwa należy uznać w tej sytuacji za nieważne. W 12 przypadkach faktycznie na urzędowych drukach pełnomocnictw brak jest urzędowej pieczęci Urzędu Gminy. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność ta nie powoduje nieważności samego aktu pełnomocnictwa, z którego treści wynika, że faktycznie zostało ono udzielone. Niezasadne są również w ocenie Sądu Okręgowego zarzuty dotyczące głosowania w imieniu dwóch osób oraz wykorzystania pełnomocnictw udzielonych do I tury głosowania w II turze. Odnośnie pierwszego zarzutu stosownie do treści art. 55 § 2 Kodeksu wyborczego pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby, jednakże można przyjąć także od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny, zstępny, małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki kurateli, w stosunku do pełnomocnika /§ 3/. Z dokumentów pełnomocnictw przesłanych przez Urząd Gminy wynika, że pełnomocnictwa przyjmowane od dwóch osób dotyczyło osób o których mowa w § 3 art. 55 tj. udzielane były przez rodziców lub dziadków. Z dokumentów pełnomocnictwa wynika, że obejmuje ono umocowanie do oddania głosów w pierwszej i drugiej turze głosowania jeśli takie się odbędzie. W jednym przypadku

pełnomocnictwo udzielone przez M. M. A. K. (3) jest nieważne jako udzielone osobie, nieuprawnionej. Stosownie do art. 55 § 1 Kodeksu wyborczego pełnomocnikiem może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej Gminie co udzielający pełnomocnictwa do głosowania. Tymczasem jak wynika z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń na podstawie przedstawionych przez wnoszącego protest dowodów, A. K. (3) została wpisana do rejestru wyborców z naruszeniem art. 19 § 1 Kodeksu wyborczego, albowiem na stałe nie zamieszkuje na terenie Gminy T.. Jako osoba co do której brak było podstaw do umieszczenia jej w rejestrze wyborców nie mogła reprezentować M. M. w wyborach na Wójta Gminy i oddać w jej imieniu głos. Na marginesie podnieść należy, że M. M. właścicielka posesji złożyła oświadczenie, że A. K. (3) zamieszkuje pod adresem co mocodawczyni, podczas gdy jak wynika z zeznań świadków osoba ta zamieszkuje na terenie O., a do Tarłowa jedynie przyjeżdża do pracy. W tych okolicznościach stosownie do art. 55 § 1 Kodeksu wyborczego nie mogła być pełnomocnikiem M. M. w imieniu której głosowała i głos w ten sposób oddany należy uznać za nieważny. Pozostałe zarzuty sprecyzowanie w uzupełnieniu złożonego protestu tj. w piśmie z dnia 28 stycznia 2015r. są w ocenie Sądu Okręgowego nieuzasadnione, a mianowicie fakt nie odnotowania w rubryce „uwagi” imienia i nazwiska pełnomocnika a jedynie sam wpis „pełnomocnik” – jako osobie której wydano kartę do głosowania. Reasumując stwierdzić należy, że zgłoszone w proteście wyborczym zarzuty odnośnie nieprawidłowości w sporządzeniu rejestru wyborców w II turze wyborów na Wójta Gminy T. w związku z wpisaniem osób nieuprawnionych przynajmniej w dziewięciu udowodnionych w ocenie Sądu przypadkach oraz głosowaniem na podstawie nieważnych pełnomocnictw /pięć przypadków/ miały wpływ na wynik wyborów. Różnica głosów pomiędzy kandydatami w II turze wyborów tj. L. W. (1) i L. W. (2) wynosiła bowiem zaledwie 6 głosów. Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Okręgowy orzekł należało zgodnie z przepisem art. 394 kodeksu wyborczego o nieważności II tury wyborów Wójta Gminy T., o przeprowadzeniu ponownie II tury wyborów Wójta tej Gminy oraz o sporządzeniu ponownie rejestru wyborców Gminy T. z uwagi na wykazane nieprawidłowości.

Na postanowienie to zażalenie wniósł A. A. Komisarz Wyborczy K. II składając wniosek o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie protestu wyborczego ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Zarzucił mu naruszenie art. 82 § 1 pkt. 2 ustawy Kodeks wyborczy poprzez przyjęcie, że doszło w ramach II tury wyborów Wójta Gminy T. przeprowadzonych w dniu 30 listopada 2014 r. do naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów, art. 394 § 3 kodeksu wyborczego poprzez nakazanie sporządzenia „ponownie rejestru wyborców Gminy T.” a tym samym wskazując czynność, od której należy ponowić postępowanie wyborcze, która to czynność nie znajduje unormowania w kodeksie wyborczym, a pozostaje w sprzeczności z art. 18 kodeksu, art. 328 § 2 K.p.c. poprzez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia podstawy faktycznej, co do okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy jak i podstawy prawnej orzeczenia.

W odpowiedzi na zażalenie pełnomocnik wyborczy Komitetu Wyborczego Wyborców L. W. (1) wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Zażalenie Komisarz Wyborczego zasługuje na uwzględnienie aczkolwiek Sąd Apelacyjny nie podziela wszystkich podniesionych przez niego zarzutów.

Na proces wyborczy składa się cały szereg działań realizowanych przez różne podmioty, których celem jest zapewnienie wyborcom nieskrępowanego udziału w danych wyborach. Zazwyczaj dostrzega się ostatni etap tego procesu zapominając o tym, że aby mógł być prawidłowo przeprowadzony konieczne jest także np. ustalenie osób, które są uprawnione do udziału w głosowaniu w ramach danych wyborów. Temu służą przepisy określające działania podejmowane przez gminę, na którą nałożono obowiązek prowadzenie rejestru wyborców – art. 18 Kodeksu wyborczego. Nie ulega wątpliwości, że przed wpisaniem do tego rejestru osoby, która nie ma na terenie gminy zameldowania na pobyt stały wymagane jest podjęcie czynności sprawdzających przy czym art. 20 Kodeksu wyborczego nie określa na czym te czynności mają polegać. Za niewystarczające uznać należy takie działania, które ograniczają się jedynie do weryfikacji samego wniosku. Czynności odpowiedniego organu gminy dotyczące

prowadzenia rejestru wyborców podlegają szerokiej kontroli. Zgodnie bowiem z art. 22 § 1 Kodeksu wyborczego każdy ma prawo wniesienia reklamacji na nieprawidłowości w rejestrze wyborców polegające m.in. na wpisaniu do rejestru wyborców osób, które nie mają prawa wybierania. W przypadku nieuwzględnienia reklamacji, wnoszącemu ją przysługuje prawo do wniesienia skargi do właściwego miejscowo sądu rejonowego – art. 22 § 5 Kodeksu wyborczego. Przypomnienie tej regulacji jest konieczne z tej przyczyny, że znakomita część zarzutów zawartych w złożonym proteście dotyczy dopisania do rejestru wyborców pomiędzy I i II turą wyborów Wójta Gminy T. – 43 osób, które następnie oddały głos w II turze wyborów. Osoby te jak twierdzi pełnomocnik wyborczy nie zamieszkiwały pod adresem wskazanym jako miejsce stałego pobytu. Nie wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego aby składane były reklamacje dotyczące wpisu tych osób do spisu wyborców. Pełnomocnik wyborczy nie powoływał się na te okoliczności a sprawa ta ma kapitalne znaczenie z punktu widzenia możliwości podnoszenia w proteście zarzutów dotyczących prowadzenia spisu wyborców. Okoliczności te całkowicie uszły uwadze Sądu Okręgowego, nie dostrzega jej także Komisarz Wyborczy. Zgodnie bowiem z art. 393 § 3 Kodeksu wyborczego Sąd Okręgowy pozostawia bez dalszego biegu protest wyborczy dotyczący sprawy, co do której w Kodeksie przewiduje się skargi lub odwołania do sądu lub właściwego organu wyborczego przed dniem głosowania. W okolicznościach niniejszej sprawy oznacza to, że składający protest pełnomocnik wyborczy nie może powoływać się na wadliwość decyzji o wpisie do spisu wyborców gdyż prawo do zgłaszania takich zarzutów wygasło z tej przyczyny, że nie skorzystano z niego we właściwym czasie i trybie. Niezależnie od powyższych uwag za wadliwe uznaje Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu Okręgowego, w których ten przyjmie, że w przypadku 6 osób imiennie wskazanych w treści jego uzasadnienia przy sprawdzaniu czy osoby te spełniają warunki stałego zamieszkania na terenie Gminy T. poprzestano jedynie na oświadczeniu właściciela posesji, że dana osoba zamieszkuje pod wskazanym adresem. Uszło uwadze Sądu Okręgowego, że oświadczenia właścicieli posesji zostały potwierdzone przez sołtysa wsi :

- C. tak w przypadku A. K. (3),

- B. tak w przypadku S. J., T. J., P. K., A. S. (3), R. S..

W przypadku wskazanych w uzasadnieniu postanowienia A. K. (2), J. K. i E. K. fakt ich zamieszkiwania pod wskazanym adresem potwierdza także protokół z oględzin.

Co do wymienionych także w uzasadnieniu postanowienia : A. F. (2), A. S. (2) i A. F. (1) fakt ich zamieszkiwania pod wskazanym we wniosku adresem potwierdzają : właściciel posesji, sołtys wsi i protokół z oględzin miejsca zamieszkania.

Podobnie w stosunku do pozostałych niewymienionych tutaj osób, które dopisano do rejestru wyborców między I a II turą wyborów przed dokonaniem wpisu podejmowane były działania sprawdzające mające na celu ustalenie czy wnioskodawcy zamieszkuje na terenie Gminy T..

Podkreślenia wymaga, że decyzje o wpisie zostały wydane przed II turą wyborów a zatem istniała możliwość zgłoszenia reklamacji w opisanym wyżej trybie.

Niezależnie od tego, że w ocenie Sądu Apelacyjnego podnoszone w proteście zarzuty dotyczące prawidłowości dokonania wpisów do rejestru wyborców są niedopuszczalne z przyczyn wyżej przedstawionych, to na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału procesowego są także bezzasadne. Gmina T. w każdym przypadku złożenia wniosku o wpisanie do rejestru wyborców podjęła przynajmniej dwie czynności sprawdzające. W znacznej części wniosków podjęto dodatkowe czynności weryfikujące prawdziwość zawartych w nim oświadczeń o zamieszkiwaniu na terenie Gminy. Nie zatem podstaw do przyjmowania, że wpisów dokonano jedynie na podstawie oświadczeń właścicieli posesji, które nie były w żaden sposób weryfikowane. Ustaleń tych nie mogą podważać zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, którzy w większości nie potrafili wskazać konkretnych osób ani dotyczących ich okoliczności, które stawałyby pod znakiem zapytania prawidłowość prowadzenia rejestru wyborców. Jedynie A. K. (1) i S. W. byli w stanie wskazać większą grupę osób, co do których mieli wątpliwości co do prawidłowości ich wpisania

do rejestru wyborców. Wyborcy, których dotyczyły te uwagi zostali jednak zweryfikowani przez Gminę pod kątem ich stałego miejsca zamieszkania.

Pełnomocnik wyborczy zgłosiła także szereg innych zarzutów pod adresem prawidłowości przeprowadzenia głosowania. Dotyczą one głównie głosowania przez pełnomocnika. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wszystkie są bezzasadne. Większość z nich poza jednym jako takie ocenił Sąd Okręgowy. Sąd Apelacyjny podziela jego poglądy w tym zakresie za zbędne uznając ich powtarzanie. Tylko w 5 przypadkach Sąd Okręgowy zakwestionował ważność udzielonych pełnomocnictw. Wszystkie dotyczyły C. i następujących wyborców : J. S., J. O., G. G., W. C. i I. S.. Zdaniem Sądu Okręgowego pełnomocnictwa te są nieważne z tej przyczyny, że nie zostały podpisane ani nie wskazano (w przypadku wyborcy nie mogącego lub nie umiejącego pisać) że wyborca udzielił pełnomocnictwa w inny sposób niebudzący wątpliwości. Dokonując takich ustaleń Sąd Okręgowy oparł się na dokumentach pełnomocnictw przesłanych mu przez Gminę nie badając czy pełnomocnik głosował w II turze wyborów i na jakiej podstawie uznano go za uprawnionego do oddania głosu w imieniu wyborcy. Jest to o tyle istotne, że poważnym błędem komisji wyborczej byłoby dopuszczenie do oddania głosu w imieniu innego wyborcy osoby, która nie może przedstawić ważnego dokumentu pełnomocnictwa. Przypomnienia w tym miejscu wymaga, że dokument pełnomocnictwa sporządza się w 3 egzemplarzach - § 8 ust. 3 oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Dla Sądu Apelacyjnego oczywistym jest, że pełnomocnictwo zostało udzielone jeżeli przynajmniej 1 z dokumentów zawiera wolę wyborcy o jego udzieleniu w sposób określony Kodeksem Wyborczym. Nawet gdyby pozostałe egzemplarze były wadliwe fakt udzielenia pełnomocnictwa nie może być kwestionowany. Po sprawdzeniu spisu wyborców w obwodzie nr. 3 Szkoła Podstawowa C. (...) okazało się, że odnotowano w nim fakt głosowania wskazanych wyborców przez pełnomocnika a z dołączonych do spisu dokumentów pełnomocnictw wynika, że W. C., I. S., J. S. podpisały dokumenty pełnomocnictw a J. O. i G. G. udzieliły pełnomocnictwa w inny sposób nie budzący wątpliwości. Wbrew stanowisku Sądu Okręgowego pełnomocnictwa te były ważne. Za takie należy także uznać pełnomocnictwo udzielone A. K. (3). Zostało bowiem udzielone osobie, która została wpisana do rejestru wyborców. Prawidłowość tego wpisu była już wcześniej oceniana. Jak wynika z akt sprawy, pełnomocnik wyborczy złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przeciwko wyborom jakiego miał dopuścić się kandydat na Wójta L. W. (2). Sam fakt prowadzenia postępowania przygotowawczego pozostaje jednak bez znaczenia dla oceny prawidłowości analizowanych czynności albowiem udostępniony przez jego uczestników materiał dowodowy pozwalał na samodzielną ocenę okoliczności, na które powoływał się pełnomocnik wyborczy składając protest wyborczy.

Reasumując złożony protest jako generalnie bezzasadny a w części niedopuszczalny nie mógł doprowadzić do stwierdzenia nieważności II tury wyborów Wójta Gminy T.. Postanowienie Sądu Okręgowego jako oparte na wadliwie ustalonym stanie faktycznym i w większości błędnych rozważaniach prawnych zostało zmienione w ten sposób, że protest wyborczy w całości został oddalony jako bezzasadny na podstawie art. 386 § 1 Kpc w związku z art. art. 393 i 394 Kodeksu wyborczego. Na marginesie poczynionych rozważań należy zauważyć, że zmienione postanowienie Sądu Okręgowego jest wadliwe także z tej przyczyny, że nie zawiera elementu koniecznego, który powinien zostać zamieszczony w jego sentencji w razie stwierdzenia nieważności wyborów. Wraz ze stwierdzeniem nieważności II tury wyborów Wójta Gminy T. powinno nastąpić stwierdzenie wygaśnięcia jego mandatu. Okoliczność ta z uwagi na treść rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego nie ma jednak znaczenia.